



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 611/2023
15.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Дубравке Дамјановић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА—адвоката Сандре Рајковић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К.бр.650/22 од 16.01.2023.године и Вишег суда у Нишу Кж1 бр.121/23 од 19.04.2023.године, у седници већа одржаној дана 15.06.2023.године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА—адвоката Сандре Рајковић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К.бр.650/22 од 16.01.2023.године и Вишег суда у Нишу Кж1 бр.121/23 од 19.04.2023.године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу К.бр.650/22 од 16.01.2023.године, окривљени АА је оглашен кривим да је извршио кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ и осуђен на новчану казну у износу од 40.000,00 динара.

Истом пресудом, одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљеног, а о висини истих ће бити одлучено посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 бр.121/23 од 19.04.2023.године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, а пресуда Основног суда у Нишу К.бр.650/22 од 16.01.2023.године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА—адвокат Сандра Рајковић, због повреде закона из члана 420. став 1. и 5., 438. став 2. тачка 1), 439. тачка 1), 440. став 2. и 441. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев и преиначи побијане пресуде или да исте

укине и списе предмета врати првостепеном или другостепеном суду и одреди да се суђење одржи пред потпуно измењеним већем.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП) размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у односу на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и 439. тачка 1) ЗКП.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА истиче да су и првостепена и другостепена пресуда засноване на доказу на коме се по одредбама законика о кривичном поступку не могу заснивати, односно на исказу приватне тужиље ББ. Бранилац наведено образлаже тиме да је приватна тужилја рођена сестра супруге окривљеног и самим тим се налази у тазбинском сродству са окривљеним, а да приликом давања исказа није упозорена да је ослобођена од дужности сведочења.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Из списка предмета Основног суда у Нишу К.бр.389/19 произилази да је дана 25.11.2019.године одржан главни претрес и да је на истом испитана приватна тужилја ББ, која је у личним подацима навела да јој је окривљени зет, што значи да се окривљени и тужилја налазе у другом степену побочне линије тазбинског сродства. У записнику је констатовано да је приватна тужилја, у смислу члана 95. ЗКП, упозорена да је дужна да говори истину, да ништа што јој је познато не сме прећутати, да давање лажног исказа представља кривично дело, да није дужна да одговара на питања суда уколико би себе или блиског сродника изложила штети, срамоти или кривичном гоњењу, да мора да се одазове позиву суда и да о промени адресе, пребивалишта, или боравишта обавести суд и након тога заклету у смислу члана 96.ЗКП.

Одредбом члана 94. став 1. тачка 2) ЗКП је прописано да је од дужности сведочења ослобођен сродник окривљеног по крви у правој линији, у побочној линији до трећег степена закључно, као и сродник по тазбини до другог степена закључно.

У конкретној ситуацији, приликом испитивања у својству сведока на главном претресу, приватна тужилја није упозорена да је ослобођена од дужности сведочења, сходно одредби члана 94.ЗКП, иако се са окривљеним налази у тазбинском сродству.

Имајући у виду да је суд на главном претресу прочитао исказ приватне тужилје ББ као доказ, а да је у образложењу првостепене пресуде на страни шест, други пасус наведено да суд прихвата исказ приватне тужилје ББ, с обзиром да је детаљно описала критични догађај и навела које све речи јој је окривљени упутио, ког дана, у које време и ко је све био присутан, стоје наводи захтева браниоца окривљеног да је суд ценио

спорни доказ и свој закључак поткрепио доказом на коме се по одредбама ЗКП пресуда не може заснивати,

Међутим, одредбом члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП је прописано да ова битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама овог законика не може заснивати, осим ако је с обзиром на друге доказе, очигледно да би и без тог доказа била донесена иста пресуда.

Из списка предмета произилази да првостепени суд побијану правноснажну пресуду није засновао искључиво на исказу приватне тужиље, већ су чињенице везане за кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, за које је окривљени АА правноснажно оглашен кривим, утврђене на основу исказа других сведока изведених у току поступка и то исказа испитаних сведока ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ, које су изнели на главним претресима.

Дакле, како нижестепене пресуде нису засноване само на исказу приватне тужиље ББ и како је, по оцени Врховног суда, с обзиром на друге доказе изведене у законито спроведеном поступку, који су оцењени појединачно и у њиховој међусобној вези, очигледно је да би и без овог доказа била донета иста пресуда, то самим тим неосновано бранилац окривљеног указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, као повреду поступка која је била од апсолутног утицаја на законитост и правилност правноснажне пресуде.

Из наведених разлога, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, у делу у којем се нижестепене пресуде побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП је оцењен као неоснован.

У осталом делу захтева, бранилац окривљеног указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводећи да је окривљени, чак и ако је упутио увредљиве речи приватној тужиљи, то учинио са циљем одбране своје супруге, те самим тим код њега није постојала намера омаловажавања тужиље, па самим тим нису остварени ни сви елементи кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ. Поред тога, бранилац сматра да је за извршење овог кривичног дела потребно да кумулативно буду испуњени услови, и то околности и намера, односно да се увреда мора односити на одређено лице које мора бити изричито поменуто.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се ни у овом делу не могу прихватити као основани.

Одредбом члана 170. став 1. КЗ је прописано да ко увреди другог, казниће се новчаном казном од двадесет до сто дневних износа или новчаном казном од четрдесет хиљада до двеста хиљада динара.

У конкретном случају, у изреци побијане пресуде Основног суда у Нишу К.бр.650/22 од 16.01.2023.године наведено је да је „окривљени АА, дана 08.05.2019.године, око 13,00 часова, у ..., у намери да омаловажи приватну тужиљу ББ, у улици ..., испред капије код кућног броја .., увредио приватну тужиљу, усмено јој се обративши речима:“ку.во, имала си четрдесет швалера, задњи воз си ухватила што те је оженио ВВ, је.ем те у уста заразна!“, на на који начин је нашкодио њеном

угледу и части, испољио омаловажавање, повредио њено људско достојанство, а био је урачунљив, свестан забрањености и противправности свог дела и хтео његово извршење“;

Имајући у виду наведено као и цитиране законске одредбе, по оцени Врховног суда, из изреке правноснажне пресуде јасно произилази да су описани сви битни елементи кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, с обзиром да је наведено да је окривљени увредио приватну тужиљу, на начин описан у изреци пресуде. У изреци пресуде је наведено и да је окривљени био свестан свог дела и хтео његово извршење и да је био свестан да је његово дело забрањено, као и да је дело извршио у стању урачунљивости. Имајући све наведено у виду, наводи изложени у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оцењени су неоснованим.

Бранилац у захтеву указује и на повреде закона из члана 420. став 1. и 5. и 440. став 2. ЗКП, а које повреде одредаба ЗКП не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, па се овај суд у разматрање и оцену ових повреда, није упуштао.

Надаље, бранилац окривљеног, као разлог подношења захтева истиче и повреду закона из 441. ЗКП, али наводи захтева не садрже објашњење у чему се истакнута повреда конкретно састоји. Како Врховни суд правноснажну одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у оквиру разлога, дела и правца побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости, у смислу члана 489. став 1. ЗКП и није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа истакнута повреда закона која је у захтеву само нумерисана, то се овај суд у разматрање и оцену ове повреде, није упуштао.

Из напред наведених разлога, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Немања Симићевић, с.р.**

**Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић